

מקורות גיטין פ"א - ע"א באיסורין

Page 1 of 9 – YIJE 5783 – Set 9

- 1 תלמוד בבלי מסכת גיטין דף ב עמוד ב
- 2 ולרבה, דאמר לפי שאין בקיאים לשמה, ליבעי תרי, מידי דהוה אכל עדיות שבתורה! עד אחד נאמן באיסורין. אימור
- 3 דאמרין עד אחד נאמן באיסורין, כגון חתיכה ספק של חלב ספק של שומן, דלא איתחזק איסורא, אבל הכא
- 4 דאיתחזק איסורא דאשת איש הוי דבר שבערוה, ואין דבר שבערוה פחות משנים! רוב בקיאים הן. ואפילו לר"מ
- 5 דחייש למיעוטא, סתם ספרי דדייני מיגמר גמירי, ורבנן הוא דאצרוך, והכא
- 6 רש"י מסכת גיטין דף ב עמוד ב
- 7 ומשני עד אחד נאמן באיסורין - שהרי האמינה תורה כל אחד ואחד מישראל על הפרשת תרומה ועל השחיטה ועל
- 8 ניקור הגיד והחלב
- 9 דלא איתחזק איסורא - דחלב בהך חתיכה איסורא גופא
- 10 הכא איתחזק - בהך איתתא איסור אשת איש ומטבל ושחיטה לא גמרין לה כדאמרין ביבמות (דף פח) דהתם
- 11 בידו לתקן לפיכך נאמן להעיד עליהן
- 12 תוספות מסכת גיטין דף ב עמוד ב
- 13 מידי דהוה אכל עדיות שבתורה - בדלי"ת גרסינן כגון עדות דיני ממונות ודיני נפשות ואית דגריס עריות ברי"ש ולא
- 14 נהירא דאם כן מאי משני עד אחד נאמן באיסורין מה לו להזכיר איסורין והא ערוה נמי איסור הוא והכי הוה ליה
- 15 למימר לא דמי לשאר עריות והוה ליה ליתן טעם ומיהו יש לומר דה"ק עד אחד נאמן באיסורין להתיר והא דבעי
- 16 תרי הני מילי לאסור דחד לאו כל כמיניה אבל הא דקאמר כל עריות לא אתי שפיר דמאי כל עיקר דבר שבערוה אין
- 17 פחות משנים זהו באשת איש בגיטין ובקידושין וזנות דאשת איש לאוסרה על בעלה
- 18 עד אחד נאמן באיסורין - פי' הקונטרס שהרי האמינה תורה כל אחד ואחד על הפרשת תרומה ושחיטה וניקור הגיד
- 19 וחלב ולא היה לו להזכיר הפרשת תרומה ושחיטה דבהנהו נאמן אף על גב דאיתחזק איסורא משום דבידו לתקנם
- 20 כמו שפ"ה בסמוך והכי אמר בהאשה רבה (יבמות דף פח.). ושחיטה אף על גב דהשתא אין בידו לתקנו מעיקרא
- 21 היה בידו לשחוט דאם לא כן אמאי מהימן כיון דאיתחזק איסורא דלא מצינו בשום מקום שיצטרך בגדול אחד עומד
- 22 על גביו ומעשים בכל יום דמהימן אף על גב דלא שייך רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן כגון שנחתך כל הראש
- 23 ואין בית השחיטה ניכר ומה שאנו סומכין על הנשים בשחיטה אף על פי שאין יודעות הלכות שחיטה כיון שבידה
- 24 ללמוד לשחוט או להשכיר אחרים שישחטו לה כבידה דמי וא"ת ומנא לן דעד אחד נאמן באיסורין וי"ל דילפינן מנדה
- 25 דדרשינן בפרק המדיר (כתובות דף עב.). וספרה לה לעצמה וא"ת אם כן אפילו איתחזק איסורא וי"ל דאינה בחזקת
- 26 שתהא רואה כל שעה וכשעברו שבעה טהורה ממילא ולא איתחזק איסורא וגם בידה לטבול
- 27 עד אחד נאמן באיסורין - הקשה ר"ת מה תשובה היא זאת עיקר הגט יוכיח שצריך לחותמו בשנים ותי' דה"ק דעד
- 28 אחד נאמן באיסורין בכה"ג שעיקר הגט נעשה כבר ושוב אין צריך אלא גילוי מילתא לידע אם לשמה נכתב
- 29 הוי דבר שבערוה - האי דנקט דבר שבערוה אומר ר"י משום דבהאשה רבה (יבמות דף פח.) בשאר איסורי כגון
- 30 טבל והקדש וקונמות מספקא לן אי מהימן אפילו איתחזק איסורא ולא בידו או לא וא"ת אי עד אחד נאמן בשאר
- 31 איסורין אפילו איתחזק איסורא ולא בידו אמאי איצטרך וספרה לה לעצמה ויש לומר דס"ד דחשיב כמו דבר
- 32 שבערוה
- 33 חדושי הרמב"ן מסכת גיטין דף ב עמוד ב
- 34 עד אחד נאמן באיסורין. פי' רש"י ז"ל שכל אחד האמינתו תורה על הפרשת תרומה וניקור בשר וגיד הנשה
- 35 ושחיטה, וי"מ משום דכתיב וספרה לה לעצמה, וק"ל התם הא איתחזק איסורא שאפילו פירסה נדה עמו במטה או

מקורות גיטין פ"א - ע"א באיסורין

Page 2 of 9 – YIJE 5783 – Set 9

- 1 שילדה סופרת לעצמה ונאמנת על טבילתה וניגמר מינה דעד אחד מהימן אפילו איתחזק איסורא, אלא שאני התם
2 שמתוך שנאמנת לעצמה נאמנת נמי לבעלה אבל בשאר עדיות מנא לן, אי נמי התם אי אפשר שתביא עדים
3 לפסיקת זיבתה ונדותה ולספירתה ולטבילתה לפיכך האמינתה תורה ואין למידין ממנה לשאר עדיות כלל שאין דנין
4 אפשר משאי אפשר, ובתוספות מפרשים דהתם בידה לתקן שתספור ותטבול ואף על פי שאין בידה לתקן עכשיו
5 אם לא שלמו ימי טומאתה מ"מ יכולה היא להמתין ולספור ולטבול, וכל שבידו לתקן עד אחד נאמן אף על גב
6 דאיתחזק איסורא כדאיתא בפ"י האשה רבה, וכבר פירשתי יותר מזה בפ"ק דשחיטת חולין
- 7 אבל הכא הא איתחזק איסורא דאשת איש הוי דבר שבערוה כו'. ק"ל הא כיון דאיתחזק איסורא אפילו בשאר
8 איסורים נמי לא, כדאמרין בפ' האשה רבה בהקדש וקונמות דאיתחזק איסורא ולא מהימן, ודבר שבערוה אפילו
9 לא איתחזק איסורא נמי אין פחות משנים ואפי' לאסור נמי אינו פחות משנים כדאמרין בפ' האיש מקדש, ואית
10 נוסחי דלא גרסי הכי אלא אבל הכא דאיתחזק איסורא דאשת איש לא, ואי גרסי' ליה ה"ג והוי דבר שבערוה, וכן נמי
11 בפ' האשה רבה, ופי' דחדא ועוד קאמר', ולא נהירא
- 12 תלמוד בבלי מסכת יבמות דף פז עמוד ב
- 13 גמ'. מדקתני סיפא: נשאת שלא ברשות מותרת לחזור לו, שלא ברשות ב"ד אלא בעדים, מכלל דרישא ברשות ב"ד
14 ובעד אחד, אלמא עד אחד נאמן; ותנן נמי: הוחזקו להיות משיאין עד מפי עד, ואשה מפי אשה, ואשה מפי עבד
15 ומפי שפחה, אלמא עד אחד מהימן; ותנן נמי: עד אחד אומר אכלת חלב, והוא אומר לא אכלתי - פטור, טעמא
16 דאמר לא אכלתי, הא אישתיק מהימן, אלמא עד אחד מהימן מדאורייתא. מנא לן? דתניא: או הודע אליו חטאתו -
17 ולא שיודיעוהו אחרים, יכול אף על פי שאינו מכחישו יהא פטור? תלמוד לומר: או הודע אליו, מ"מ; היכי דמי?
18 אילימא דאתו תרי ולא קא מכחיש להו, קרא למה לי? אלא לאו חד, וכי לא קא מכחיש ליה מהימן, ש"מ: עד אחד
19 נאמן. וממאי דמשום דמהימן? דלמא משום דקא שתיק, ושתיקה כהודאה דמיא! תדע, דקתני סיפא: אמרו שנים
20 אכלת חלב, והוא אומר לא אכלתי - פטור, רבי מאיר מחייב; אמר ר' מאיר, קל וחומר: אם הביאוהו שנים לידי מיתה
21 חמורה, לא יביאוהו לידי קרבן הקל? אמרו לו: מה אם ירצה לומר מזיד הייתי; רישא
- 22 רש"י מסכת יבמות דף פז עמוד ב
- 23 וכי לא מכחיש ליה מהימן - אלמא עד אחד מהימן באיסור והיתר דקא מייתי חטאת אפומיה ומיתאכלא דאי לא
24 מהימן היכי מתאכלא דלמא חולין בעזרה נינהו
- 25 רש"י מסכת יבמות דף פח עמוד א
- 26 אי נימא כו' - אלא הא דהימנוהו רבנן לעד אחד באשה סברא הוא
- 27 ואמר ברי לי דשומן הוא דמהימן - והא ודאי פשיטא לן דסמכי' עליה כל זמן שלא נחשד דאי לאו הכי אין לך אדם
28 אוכל משל חברו ואין לך אדם סומך על בני ביתו
- 29 תוספות מסכת יבמות דף פח עמוד א
- 30 מידי דהוה אטבל והקדש - וא"ת והיכי ילפינן אשה מטבל והקדש דאין דבר שבערוה פחות משנים ואר"י דאי הוה
31 שייך למילף מטבל והקדש הוה אמינא דהאי דאין דבר שבערוה פחות משנים הני מילי לאוסרה על בעלה דאין אחד
32 נאמן לאסור דלענין איסור כתיב כי מצא בה ערות דבר אבל להתירה חד נמי נאמן
- 33 חדושי הרמב"ן מסכת יבמות דף פח עמוד א
- 34 מי דמי התם לא איתחזק איסורא הכא איתחזק איסורא דאשת איש והוי דבר שבערוה וכו', פי' חדא ועוד קאמר
35 הכא אתחזק איסורא וכיון דאיתחזק איסורא לא מהימן, ועוד דהוי דבר שבערוה ואין דבר שבערוה פחות משנים בין

מקורות גיטין פ"א - ע"א באיסורין

Page 3 of 9 – YIJE 5783 – Set 9

- 1 הוחזק איסורא בין שלא הוחזק, שאפילו להחמיר עליה כגון אשתו שזינתה בעד אחד, ואפילו במקדש בעד
2 אחד, אין דבר שבערוה פחות משנים, ואתינן למיפשט לטעמא קמא מידי דהוה אטבל הקדש וקונמות, ומיהו א"נ
3 פשיטא הכי אכתי איכא למימר דבר שבערוה מנא לן, אלא בעי למיפשט חדא, ולא קמה לי', ואף על פי שצריכה
4 תלמוד דמשמע בעלמא דעד אחד נאמן באיסורין אפילו בדאיתחזק איסורא, אלא הכא משום דלא פשיטא לי'
5 מדאורייתא מנא לן, ואיכא נמי למיפרך בדבר שבערוה מנא לן, מש"ה רהיט ר' זירא לתרוצי מתני' מתוך חומרא
6 שהחמרת עלי' בסוף הוא, וא"ת ותיפשוט לי' מנדה דאמר רחמנא וספרה לה לעצמה ואף על פי שהוחזקה נדה
7 נאמנת לומר טבלתי ושמא אין בידה לתקן עכשיו, איכא למימר היא עצמה שאני דרחמנא הימנה מאחר שהוא
8 מעשה של עצמה מתוך שנאמנת לעצמה ועושה מעשה בכך נאמנת אפילו לבעלה, ועוד דהתם לטבילה קיימא
9 ואף על פי שהיום נדה, למחר פוסקת ומונה וטובלת, אבל באשת איש שמא לא תצא מאיסורה לעולם, וכן
10 הקדש וקונמות, וכן טבל ברשות אחר הוחזק איסור ולא יבא לכלל היתר לעולם.
- 11 ותמיהא לי למאי דקאמרינן השתא היכא דאיתחזק איסורא לא מהימן אלא מעתה מצא תרנגולת שחוטה
12 בשוק או באשפה ובא ישראל ואמר כשרה היא שבפני נשחטה מי לא מהימן ואף על פי שהוחזקה באיסור
13 שבהמה בחיי' בחזקת איסור עומדת, והרי אם נבלה היא אין בידו לתקן, ואפילו בשל עצמו לא יהא נאמן אלא
14 בשוחט לעצמו או בשראוהו שוחט, א"נ בכל סתם בשר שחזקה הוא שחט, ובידו לתקן הוה, אף על פי שאם
15 נתנבלה בידו עכשיו אין בידו, אבל במוצא במקום שיש לחוש לנבילה ולשחיטת נכרי אינו נאמן, אלא סוגיא זו
16 שאלות בעלמא נינהו מדאורייתא מנ"ל, ולעולם עד אחד נאמן בכל איסורין.
- 17 רמב"ם הלכות עדות פרק ה הלכה א - ג
- 18 הלכה א
- 19 אין חותכין דין מן הדינין על פי עד א אחד לא דיני ממונות ולא דיני נפשות, שנאמר לא יקום עד אחד באיש לכל עון
20 ולכל חטאת ומפי השמועה למדנו שקם הוא לשבועה כמו שביארנו בהלכות טוען
- 21 הלכה ב
- 22 בשני מקומות האמינה תורה עד אחד, בסוטה שלא תשתה מי מרים ובעגלה ערופה שלא תערף כמו שביארנו, וכן
23 מדבריהן בעדות אשה שיעיד לה שמת בעלה.
- 24 הלכה ג
- 25 וכל מקום שעד אחד מועיל אשה ופסול כמו כן מעידים, חוץ מעד אחד של שבועה שאין מחייבין שבועה אלא בעדות
26 כשר הראוי להצטרף עם אחר ויתחייב זה הנשבע ממון על פיו, על פי שנים עדים או על פי שלשה עדים לעשות
27 שלשה כשנים מה שנים נמצא אחד מהן קרוב או פסול בטל העדות אף שלשה והוא הדין למאה נמצא אחד מהן
28 קרוב או פסול בטלה העדות בין בדיני ב ממונות בין בדיני נפשות
- 29 השוה מרדכי-
- 30 כסף משנה הלכות עדות פרק ה הלכה ג.
- 31 הלכה ג
- 32 [ג] ומ"ש וכל מקום שעד אחד מועיל אשה ופסול כמו כן מעידים. בסוף יבמות (דף קכ"ב) תנן שהוחזקו להיות
33 משיאים ע"פ ע"א ע"פ עבד או ע"פ שפחה ובפרק בתרא דסוטה (דף מ"ז) תנן אשה אומרת ראיתי את ההורג
34 ואשה אומרת לא ראיתי היו עורפין והא אוקמוה דאילו לא הוות מכחשא לה לא היו עורפין

מקורות גיטין פ"א - ע"א באיסורין

Page 4 of 9 – YIJE 5783 – Set 9

- 1 חוץ מעד אחד של שבועה וכו'. איני יודע מהיכן הוציא רבינו דין זה אם לא מדאמרינן לכל עון ולכל חטאת אינו קם
2 אבל קם הוא לשבועה משמע דבראוי לעדות עון וחטאת בצירוף אחר עסקינן
- 3 ע"פ שנים עדים וכו' עד או כשחטף חפץ מידו. משנה פרק קמא דמכות (דף ה:): קרובה ללשון רבינו
4 רמב"ם הלכות סנהדרין פרק טז הלכה ה - ו
- 5
- 6 הלכה ו
- 7 אינו צריך שני עדים למלקות אלא בשעת מעשה אבל האיסור עצמו בעד אחד יוחזק, כיצד אמר עד אחד חלב כליות
8 הוא זה, כלאי הכרם הם פירות אלו, גרושה או זונה אשה זו, ואכל או בעל בעדים אחר שהתרה בו, הרי זה לוקה
9 אף על פי שעיקר האיסור בעד אחד, במה דברים אמורים שלא הכחיש העד בעת שקבע האיסור, אבל אם אמר
10 אינו חלב זה, וזו אינה גרושה, ואכל או בעל אחר שהכחיש, אינו לוקה עד שיקבעו האיסור שני עדים
- 11 משנה למלך הלכות סנהדרין פרק טז הלכה ו
- 12 [ו] אינו צריך שני עדים למלקות אלא בשעת מעשה כו'. (א"ה עיין במ"ש הרב המחבר פ"ג מהל' שגגות הלכה ב')
- 13 רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק א הלכה כ
- 14 מי שהוחזק בשאר בשר דנין בו על פי החזקה, אף ע"פ שאין שם ראייה ברורה שזה קרוב ומלקין ושורפין וסוקלין
15 וחונקין על חזקה זו, כיצד הרי שהוחזק שזו אחותו או בתו או אמו ובא עליה בעדים הרי זה לוקה או נשרף או נסקל
16 ואף על פי שאין שם ראייה ברורה שזו היא אחותו או אמו או בתו אלא בחזקה בלבד, ומעשה באשה אחת שבאת
17 לירושלים ותינוק מורכב לה על כתיפה והגדילתו בחזקת שהוא בנה ובא עליה והביאווה לב"ד וסקלוה, ראייה לדין זה
18 מה שדנה תורה במקלל אביו ומכה אביו שיומת ומנין לנו ראייה ברורה שזה אביו אלא בחזקה כך שאר קרובים
19 בחזקה.
- 20 הלכה כא
- 21 איש ואשה שבאו ממדינת הים הוא אומר זאת אשתי והיא אומרת זה בעלי אם הוחזקה בעיר ל' יום שהיא אשתו
22 הורגין עליה אבל בתוך הל' יום אין הורגין עליה משום אשת איש
- 23 הלכה כב
- 24 האשה שהוחזקה נדה ד בשכונותיה בעלה לוקה עליה משום נדה, המקנא לאשתו ונסתרה ובא עד אחד והעיד
25 שנטמאת והיה בעלה כהן ובא עליה אח"כ הרי זה לוקה עליה משום זונה, אף על פי שעיקר העדות בעד אחד כבר
26 הוחזקה בזונה. +/השגת הראב"ד/ המקנא לאשתו וכו'. כתב הראב"ד ז"ל /א"א/ אינו כן דאינו לוקה משום זונה אלא
27 משום טומאה דכל אונס בעד אחד לא קרינן ביה זונה אלא משום טומאה והכי איתא ביבמות בלישנא בתרא דרבה
28 +.עכ"ל
- 29 הלכה כג
- 30 האב שאמר בתי זו מקודשת היא לזה אף על פי שהוא נאמן ותנשא לו אם זינתה אינה נסקלת על פיו עד שיהיו שם
31 עדים שנתארסה בפניהם, וכן האשה שאמרה מקודשת אני אינה נהרגת על פיה עד שיהיו שם עדים או תוחזק
- 32 רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק כ הלכה יג

מקורות גיטין פ"א - ע"א באיסורין

Page 5 of 9 – YIJE 5783 – Set 9

- 1 מי שבא בזמן הזה ואמר כהן אני אינו נאמן ואין מעלין אותו לכהונה על פי עצמו ולא יקרא בתורה ראשון ולא ישא
2 את כפיו ולא יאכל בקדשי הגבול עד שיהיה לו עד אחד, אבל אוסר עצמו בגרושה וזונה וחללה ואינו מטמא למתים
3 ואם נשא או נטמא לוקה, והנבעלת (לו) ספק חללה
- 4 משנה למלך הלכות איסורי ביאה פרק כ הלכה יג
- 5 [יג] ואם נשא או נטמא לוקה. דברי רבינו ז"ל צריכין ביאור שסתם וכתב ואם נשא או נטמא לוקה וע"כ בדהוחזק
6 כבר מיירי וכמ"ש הוא עצמו לעיל בפ"א מה' אלו שמי שהוחזק בשאר בשר שורפין וסוקלין על החזקות. אבל בלא
7 הוחזק כבר כתב הוא עצמו בפרק הנזכר דאין אדם לוקה ומת על פי עצמו. וכן נמי הוצרך שהחזיק ל' יום אבל פחות
8 מכן לא. וכאן סתם הדברים ובודאי שסמך על מ"ש לעיל. דאין לומר שיהא לוקה על פיו אם לא הוחזק. אלא שדברי
9 ה"ה ז"ל קשים הם בעיני כפי זה שכתב והנבעלת ספק חללה ביאורו מפסולי כהונה זרעה ספק וכו'. ולפי מה
10 שפירשנו דבהוחזק מיירי נהי דאין האשה לוקה על פיו ממה שהחזיק הוא עצמו בכהן דמהני מה שהחזיק הוא לגבי
11 דידיה. מיהו זרעיה ליהוי חלל ודאי דברא כרעא דאבוה
- 12 ועיין בש"ש
- 13 ועייש בש"ש בענין יחס חזקה ורוב, וסוגי רוב
- 14 ושם לגבי אמתלא בע"א באיסורין ועוד...
- 15
- 16 שו"ת תשב"ץ חלק א סימן עז
- 17 השער הראשון מצד עדות העד הא'. ויש לדקדק מפני מה פסלה תור' ע"א לממון שא"א שפסלתו מפני שיש לחוש
18 שמא הוא משקר שא"כ לדידן דקי"ל כר' יהושע בן קרחה דאמר בפ' זה בורר (ל' ע"א) ובפ' חזקת (ל"ב ע"ב)
19 דזה אח"ז מצטרפין וכנהרדעי דאמרי (סנהדרין שם ע"ב) בין הודאה אחר הודאה. ובין הודאה אחר הלואה. ובין
20 הלואה אחר הלואה. ובין הלואה אחר הודאה מצטרפין ואם יש לחוש לשקר כי היכי דחד בלחודיה איכא למיחש ה"נ
21 בשנים שכל אחד מעיד עדות מיוחדת ואין הצטרפותם מוציאנו מידי חשש שקרא שכל אחד הוא מעיד עדות אחת
22 ואמאי דקא מסהיד האי לא קמסהיד האי וכן בבב (סנהדרין שם) דאמר חד שנים בגבה ואחד אמר שנים
23 בכרסה אמאי דקמסהיד האי לא קמסהיד האי ואמאי מצטרפי ואי לשקרא חיישי' בחד אפי' יבאו אלף וכלן יעידו
24 עדות מיוחדת לא יתחזק האמת בשביל כך שלכל אחד יש לחוש לשקרא כמו באחד יחידי שאין לו מי שיצטרף
25 עמו
- 26 וא"א לומר ג"כ דלשקרא לא חיישינן אפי' בחד משום דלא נחשדו ישראל להעיד בשקר דשארית ישראל לא
27 יעשו עולה אלא שגזרת מלך היא שלא יקום ע"א לכל עון ולכל חטאת אלא לשבועה וכמו שפסלה קרובים אפי'
28 לחובת קרוביהם ופסלה משה ואהרן משום גזרת מלך ה"נ פסלה ע"א משום גזרת מלך אף על גב דליכא למיחש
29 לשקרא. א"א לומר כן דהא בפרק האשה שלום (קט"ו ע"א) אמרינן בבעיא דע"א במלחמה דע"א דמהימן
30 משום דמילתא דעבידא לאגלווי לא משקר משמע הא בעלמא חיישינן דדילמ' משקר. ו
- 31 נראה טעמו של דבר דודאי ע"א הבא להעיד בב"ד חששא רחוקה היא לפגום בן ברית מוחזק בכשרות ששקר
32 הוא מעיד אבל מ"מ אפשר הוא שמעיד בשקר למען ששכור הוא מה שאין לחשוד בזה שני עדים כשרים שאין
33 לחשוד כלל לזרע ברוכי ה' שיהיו חצופין כ"כ שלא יתביישו זה מזה כיון שהם מוחזקים בכשרות וכדאמרי' בגמ'
34 דבני מערבא (פ"ב דיבמות הי"ב) אין שנים מצויין לחטוא בשביל אחד והביאן הריא"ף ז"ל בפ"ב דיבמות ובגמ' פ'
35 השותפין (ז' ע"ב) אמרינן אחזוקי סהדי בשקרי לא מחזקי' וכיון שאפי' בע"א הדבר רחוק ששקר הוא מעיד ומפני
36 אותה חששא רחוק' הוא שאין אנו מוציאין ממון בעדותו אבל הטלנו עליו חיוב שבועה אולי יודה לדברי העד
37 א"כ דבר מועט מספיק לב"ד לסלק חששא זו מעל זה העד ולהעמידו על חזקתו ו

מקורות גיטין פ"א - ע"א באיסורין

Page 6 of 9 – YIJE 5783 – Set 9

- 1 לפ"ז י"ל שטעם ההצטרפות בזא"ז אפי' בהלואה אחר הלואה הוא שזה העד הראשון חזקתו שאינו משקר
2 אלא שהוקשה לנו להוציא ממון על פיו מפני חשש רחוק שמא משקר הוא וכשבא ע"א והעיד אף על פי שעל
3 מנה אחר העיד אבל מ"מ חיוב ממון העיד לסייע לראשון בחיובו על כן בגילוי מועט כזה החזקתו בכשרות
4 וסרה מעליו אותה חששא רחוקה שהיינו חוששין לו אבל מ"מ א"א לחייבו בשני מנים שהרי הסכימה התורה
5 שלא לחייב ממון ע"פ ע"א וחייבנוהו המנה הראשון שהעיד העד הראשון ועשינו מזה השני סניפין לסלק מעל
6 הראשון אותו חשש רחוק
- 7 ולפ"ז הטעם נראה שזהו שאמרי' בירוש' (סנהדרין פ"ג ה"ח) רב הונא מיקל לדיינא שאמר מקבלין אתון חד
8 סהיד אלא אינון אמרין את לא תימר פירש וחתוך הדין ע"פ עדותו של א' וכן פירש הרמב"ם ז"ל פכ"א מה'
9 סנהדרין. ולכאורה הי' נר' קצת קשה דכיון שהנתבע עד עכשו הוא צועק וכופר בתביעתו של זה אלו היינו חוששין
10 חשש קרוב לשקר אל העד הזה אמאי אמרי' לא תימר את והאמרין התם (שם) דרב הונא עצמו כד חזי לבר נש
11 זכו ולא הוה ידע לי' הוה פתח ליה משום פתח פיך לאלם והכא מאי שנא ואמאי מיקל לדיינא דעביד הכי אלא שכיון
12 דע"א חששא רחוק' היא שישקר אף על פי שהנתבע כל היום כופר בתביעה זו כשבא העד והעיד שלא כדבריו אין
13 פותחין לו לומר אין ע"א כשר בממון אלא מן הסתם מכשירין ליה ואותה חששא רחוקה דשמא הוא משקר אם
14 אמת היא יטענה הנתבע וכיון שלא טענה לא פתחין ליה ודמיה הא מילתא למאי דאמרי' בפ' הדיינין (מ"א ע"א)
15 אמר ר"פ האי מאן דמפיק שטרא אחבריה וא"ל שטרא פריעה הוא לאו כל כמיניה אלא אמרינן ליה זיל שלים ואם
16 אמר לישתבע לי משבעי לי'.
- 17 ונראה דהיינו טעמא דע"א דנאמן באיסורין דהשתא היא חששא רחוקה שהיינו חוששין דילמא משקר ליכא
18 למיחש לה באיסורין וכדמוכח בפ' האשה רבה (פ"ח ע"א) ובפ' הנזקין (נ"ד ע"ב) ומ"ה אמרינן בפ' האומר
19 בקדושין (ס"ו ע"א) גבי אשתו שזנתה בע"א דאע"ג דקי"ל כרבא דאמר אין דבר שבערוה פחות משנים אפ"ה
20 אמרינן התם אי מהימן לך כבי תרי זיל אפקה. דהשתא אזלא לה היא חששא רחוקה דדילמא משקר כיון
21 דמהימן ליה אף על גב דבדיני אדם ודאי לא מפיקי' לה מיניה ואי אפיקי' לה איהו מדנפשיה מגבי' לה כתובת'.
- 22 ונראה שזהו טעמו של דבר שהאמינה תורה ע"א בסתירה בסוטה כדאיתא בפ"ק דכתובות (ט' ע"א). דכיון
23 שקנא לה ונסתרה רגלים לדבר כדאיתא בפ"ק דסוטה (ב' ע"ב) ובפ"ק דנדה (ג' ע"א) ומשמע דהעד כשפסלתו
24 התור' לאו משום דודאי משקר או קרוב לודאי הוא אלא משום חששא רחוקה הוא דפסלינן ליה וכיון דאיכא קצת
25 רגלים לדבר שהרי קנא לה בעדים ועכשיו העיד זה העד שנסתרה אמרינן דודאי בקושטא קמסהיד ואסרינן לה על
26 בעלה ואלו היינו חוששין חשש קרוב לשקרא לע"א מפני שקנא לה לא היינו מאמינים לזה העד דאפשר קרוב הוא
27 שאחר שהתרה בה בעדים שמר' עצמה מסתירה אבל העד שהוא מוחזק בכשרות אלא מפני חשש רחוק קצת
28 רגלים שיש לדבר מסלקים מעליו אותה חששא. ונראה שמפני זה הוא נאמן לומר ראיתי ההורג כדי שלא
29 תערף העגלה כדאיתא בפרק עגלה ערופה (מ"ז ע"ב) דליכא למיחש שב"ד שכרוהו לפוטרו מהעגלה ולפ"ז
30 היכא דקים ליה לדיינא דלא משקר עבד עובדא בסהדותיה ואצ"ל ע"א אלא אפי' אשה ואפי' קרוב היכא דקים
31 ליה דלא משקר סמיך עליה וכדאמרינן בפ' הכותב (פ"ה ע"א) א"ל בת רב חסדא קים לי בגוה ואמרינן נמי התם
32 כגון אבא מרי ברי דקים לי בגויה קרענא שטרא אפומיה וכו' משמע דלא גזרת מלך הוא אלא לחקור האמת בין
33 בע"א בין בשאר פסולין אלא שבע"א דבר מועט מחזיקו בכשרות ושאר פסולין עד דקים ליה לדיינא בגויה ואף על
34 גב דאמרי רבוותא ז"ל שהאידנא לית ליה לדיינא למימר קי"ל בגויה וכמ"ש הרי"ף ז"ל שם והרמב"ם ז"ל בפ' כ"ד
35 מה' סנהדרין היינו במילתא דלא קי"ל לאיניש בההיא סהדותא דקושטא היא אלא לההוא דיינא וכמו שהוא מוכיח
36 לשון הרמב"ם ז"ל בזה. אבל היכא דקי"ל לכולי עלמא דהאי סהדותא דמסהיד האי קושטא היא שפיר עבדינן בה
37 עובדא ומרעי' וקרעי' שטרא אפומיה שהרי נסתלק חשש רחוק מעליו והתורה לא פסלתו אלא מאותו חשש
38 רחוק וכיון שנסתלק מעליו הרי הוא כשני עדים כשרים. ואחר הדברים והאמת האלה יש לנו לומר שעדות שזה
39 העד הוא מעיד אין לחוש לו לשקרא חדא דחזקה שאין אדם חוטא ולא לו כדאמרינן בפ"ק דב"מ (ה' ע"ב) ומי
40 שמעיד שקר עושה כן מפני שכר או הנא' אחרת וכדאמרינן בסנהדרין (כ"ט ע"א) סהדי שקרי אאוגריהו זילי
41 והכי נמי מוכח בשלהי (פרק מי שאחזו) [התקבל] (ס"ז ע"א) וחשש זה אינו בעדות זו שהרי עדות זו אינו זכות

מקורות גיטין פ"א - ע"א באיסורין

Page 7 of 9 – YIJE 5783 – Set 9

1 **הוא ליורש** שהוא בכאן ועד זה אנו יודעין בבירור שלא היה מכירו ולא יודעו לפניו ולא הי' יודע שיש לו יורש בכאן
2 וא"כ אין לחוש דמשום ניח נפשה דעביד ליה מקמי הכי קא מסהיד ליה בשקרא וגם אין לחוש דהשתא שחודי
3 אשחדיה לאסהודי הכי שהרי כמן ימא לטגני הוא שתכף צאתו מן הים ובאו לעיר מושב ספר הדברים כהויתן והעיד
4 כן בב"ד בעדות מבוררת ומכוונת ודברים מראים בעצמם שהם אמת. **ועוד עם היותו מוחזק לנו זה העד בכשרות**
5 **וקי"ל בגויה דלא משקר יש ענין אחד שמחזק שאינו מעיד בשקר שהרי לא עבדי אינשי דמשקרי בשעה שהם**
6 **נצולים ונעשה להם נס** וזה נעשה לו נס שנצול משבי הקשה מכלן וכדאיתא בפ' השותפין (ח' ע"ב) וגם נצול
7 מנחשול שבים והרי הוא בשעתו כחסיד שבחסידיים ומשנ' שלמ' שנינו בפ' עשרה יוחסין (פ"ב ע"א) הספנין רובן
8 חסידים וכן אמרו בפרק כל היד (י"ד ע"א) ומקרא מלא הוא המה ראו מעשה ה' ואיך נחוש שתכף יחזור לסורו
9 להעיד עדות שקר במאי דלא איכפת ל' ואפי' הי' רשע שברשעי'. וכ"ש שתכף בואו בכאן וצאתו מהים פירש
10 במדברות במקום סכנת דרכים ואיש אשר אלה לו אית לן למימר ביה דודאי קי"ל בגויה דמלתא כצורתה אסהיד
11 בלא ספק. ועוד גדולה מכלן שאין זה אלא גלוי מילתא במילתא דעבידא לאגלויי שהרי יש עדות מבוררת ששניהם
12 נכנסו בארבה אחת ויש עדות מבוררת שזה לבדו יצא ממנה ויודעים הם המקומות שהם בין שני אלו המקומות וזה
13 אינו באחד מהם וחקרנו עליו ובגלוי מלתא בעלמא אמר לנו זה שמת בים מאי אית לך למימר שמא גל טרדו לחברו
14 וחברו לחברו והקיא ליבשה או נזדמן לו דף של ספינה וכלהו חששי דאיתנהו בפ' האשה בתרא (קכ"א ע"א) כבר
15 הסכימו הגאונים ז"ל שאין לחוש בכל זה אלא בחומר הערו' אבל בממון הקל תולין בדברים שרובן למיתה וכמ"ש
16 הרמב"ם ז"ל וכיון שאין זה אלא גלוי מילתא בעלמא וגם מילתא דעבידא לאגלויי היא שאם הוא חי יבא היום או
17 מחר מהמנין ליה כתרי סהדי שאין לחוש דמשקר. ובעי' למימר מילתא ומסתפינא מרבתי דודאי אי לא איפשיטא
18 בעיא דע"א במלחמ' וכמו שסובר ר"ח ז"ל אכתי מספקא לן אי משום דלא משקר במילתא דעביד' לאגלויי הוא
19 דמהימן אי משום דאיהי דייקא ומנסבא אבל אי אפשטא בדוכת' אחריתי וכמו שסובר הרי"ף ז"ל והסכימו עמו
20 הראב"ד ז"ל וגם הרמב"ן ז"ל וכל האחרונים ז"ל שכתבו דאפשיטא דמהימן א"כ אפשיט' לן דמשום דלא משקר הוא
21 במילתא דעבידא לאגלויי וכיון שכן אפי' להוריד האחין לנחלה מהימן דכי היכי דמהמנין ליה לערוה החמורה משום
22 דליכא למימר דמשקר ה"נ וכל דכן בממון הקל ובמתני' לא אשכחן דאמר' ב"ה שאין האחין יורדין לנחלה אלא על
23 פיה דלא משום טעמא דנאמנותה היא נשאת כמו הענין בע"א אלא משום דלא גרע מדייק' ומנסבא וכן נר' שהוא
24 דעת הרמב"ם ז"ל שלא הזכיר בפ"ז מה' נחלות שאין היורשין נוחלין בע"א אלא בשמיעה בקלא א' ובמסיחין ל"ת
25 ואף על גב דמעיקר' הוה סביר' לן בגמ' דמאה נשים וע"א כי הדדי נינהו כיון דאידידיה ליה ההיא ראיא ואפשיט' לן
26 מדוכת' אחריתי דע"א נאמן מפלגי' בין ע"א לשאר פסולין. והא דמשמע בפ"ב דכתובות (ק"ד ע"א) דבשמעו בו
27 שמת בע"א לא נחתי למירת ההיא אתי' לפוס /לפום/ בעיא דהכא מקמי דאפשיטא דכי היכי דבדוכתה לא אפשיט'
28 התם נמי תרצוה לרווחא דמילתא בע"א אבל למאי דאפשיטא לן מדוכתא אחריתי דע"א לא משקר מוקמינן לה
29 לההיא בששמעו בו שמת על פיה דאיהי מנסבא ואינהו לא ירתי כמתני' דפ' האשה שלום. וזו שטה נהוגה בתלמוד.
30 ועוד משום דההיא אוקמתא לשמואל דלא קי"ל כוותיה היא לא חשו למידק בה לתרוצה אליבא דהלכתא. והא
31 דבפרק המפקיד (ל"ח ע"ב) משמע דבשמעו בו שמת לא הוי יורש ודאי למכור ההיא בששמעו בו שמת בקל'
32 בעלמא אבל בע"א לא זה נ"ל. **אבל מ"מ אין ספק שעדותו של זה העד היא ראי' ברורה לב"ד שלא העיד שקר.**
33 **והרי הוא כשני עדים כשרים בעדות זו מהטעמים שכתבתי ויש לסמוך עליו להוריד זה הקרוב לנכסיו והוי יורש**
34 **ודאי. ונשלם השער הראשון**

35 נתיבות המשפט באורים סימן לא ס"ק א

36 סעיף א

37 [א] המכחישות. עיין ש"ך סק"א דחכמי בריסק נסתפקו בעד אחד אומר לזה והשני מכחישו, אם מצטרפין יחד
38 לעדות אחרת, כיון שכל אחד אינו מוכחש משנים. והכריע הש"ך דאין מצטרפין מדברי הר"ן בכתובות [י' ע"א
39 מדפי הרי"ף] בעד אחד אומר נתגרשה, דאמרינן תרוייהו באשת איש קמסהדי, והקשה הר"ן היאך מצטרפין ביחד
40 לעדות של אשת איש, אלמא דאפילו באחד מוכחש מאחד אין מצטרפין. ובתומים [סק"א] מקשה מהא דשבועות

מקורות גיטין פ"א - ע"א באיסורין

Page 8 of 9 – YIJE 5783 – Set 9

- 1 **[מ"ח ע"א]** דפריך הש"ס מאחד אומר גבוה ב' מרדעות ואחד אומר ג', דמצטרפין לעדות אחרת, והתם אחד
2 מוכחש מאחד הוא. וליטת חכמים הנ"ל אין כאן קושיא
- 3 ולפי עניות דעתי נראה לישב דבריהם, דהנה לכאורה קשה מה סברא היא זו לומר דמצטרפין כיון שאינו
4 מוכחש רק מאחד, מכל מקום הא אנן בית דין סהדי שעד אחד מהן שקר העיד ונפסל. ועל כרחך צריך לומר בטעם
5 הדבר, דהנה בסימן רכ"ב [סעיף א'] גבי נאמן בעל המקח, מוכח דבמקום דמידק דייק נאמן עד אחד כשנים.
6 ועל כרחך הא דעד אחד אינו נאמן בעלמא הוא משום דלא דייק ואומר בדדמי. ובמקום דקים להו לחז"ל דדייק
7 בשעת מעשה, כגון בבעל המקח דסימן רכ"ב, לא חשדוהו שמשקר במזיד. ולכאורה קשה, אם כן, אם אחד
8 מוכחש משנים אמאי נפסל, נימא דאמר כן בדדמי ולא רשע הוא. ועל כרחך צריך לחלק כמו שמחלק הסמ"ע
9 בסימן צ"ב סק"י, דבדלא נחשד בעדים מכשירין אותו מחשש דשמא ספק מלוה ישנה, אבל כשנחשד בעדים
10 לא מכשירין ליה מספק מלוה ישנה, ע"כ. והכי נמי בעד אחד כשבאו עדים עליו שהעיד שקר, לא מכשירין ליה
11 מספק שאמר כן בדדמי. ועוד נראה לי להכריע חילוק זה מסנהדרין ט' [ע"ב] בפלוני רבעני לרצוני דהוא ואחר
12 מצטרפין להורגו, מטעם פלגינן דיבורא, והיינו דאמרינן שהיה לאונסו, ולרצונו שאמר הוא שקר, דעל עצמו אינו
13 בגדר עד, עיין בתוספות שם וברא"ש במכות דף ז' [ע"א, ס' י"ג - י"ד]. ואם כן קשה, מכל מקום עד השני נהי
14 שאמר סתם פלוני רבע פלוני, דאילו מיירי שהעד השני אמר בפירוש לאונסו, קשה למה הוצרך רב יוסף לומר
15 בטעם דאין מצטרפין משום דרשע הוא, הא בלאו הכי (עדות) [עדים] המכחישים זה את זה בבדיקות פסולים בדיני
16 נפשות, ועל כרחך מיירי באמר סתם, אם כן קשה, דהא עד השני הוא עד על הרובע והנרבע, ומבואר בסימן ל"ד
17 [סעיף ה' ברמ"א], דאם שני עדים מעידין על אחד שעבר עבירה, שאינו נאמן לומר שוגג או אונס. ואם כן הך עד
18 השני היאך מצטרף עם הנרבע, ממה נפשך, אם העיד בשקר על הנרבע רשע הוא, שהעיד שקר לפני בית דין על
19 הנרבע, דעד אחד נמי נפסל כשהעיד שקר, כדמוכח מקושיית הר"ן גבי עד אחד אומר נתגרשה הנ"ל, ואי אמת
20 אמר שנרבע, אם כן מן הסתם תלינן שהיה ברצון והוא רשע, היאך מצטרף עמו. ועל כרחך צריך לחלק בחילוק
21 הנ"ל, דדוקא כששני עדים העידו שראוהו נרבע נעשה רשע ונפסל לעדות, אבל כשעד אחד מעיד על חברו, יכול
22 אפילו להצטרף עמו לעדות אחרת, ולא אמרינן דממה נפשך נפסלו לצירוף עדות, דעבירה שעשה על פי עד אחד
23 תלינן באונס, מה שאין כן על פי שני עדים
- 24 ולפי זה ודאי הדין כן בעד אחד המוכחש מפי עד אחד שיכול להצטרף עמו, דמה לי שהעיד עד אחד על חברו
25 שהעיד שקר או שעבר שאר עבירה, כמו דלא פסלינן לצרף בהעיד עליו שעבר שאר עבירה משום ממה נפשך
26 דתלינן העבירה שעשה באונס, וכיוצא [בזה] בעד אחד שלא הוכחש רק מפי עד אחד תלינן עדותו שהעיד
27 בדדמי ואמרינן דלאו רשע הוא, מכל שכן בעד אחד שהעיד שקר שלא רצה לחייב רק שבועה שתולין שאומר
28 בדדמי כדי להכשירו, מה שאין כן במוכחש מפי שנים אין תולין בשום דבר להכשירו. אמנם נראה דאי אפשר
29 לתלות בשום דבר להכשיר עדות שקר כי אם שאמר כן בדדמי. ולפי זה אין להכשיר עד אחד המוכחש מפי עד
30 אחד כי אם כשאומר כן בתורת עד אחד, אבל בשנים שבאו להעיד אין תולין בשום אחד מהן שאמר כן בדדמי,
31 כיון שבאו להעיד ולהצטרף שיהיו שני עדים, משום הכי שני עדים המכחישים זה את זה בחקירות נפסלו, כיון
32 שנצטרפו בראיה והגדה להיות שני עדים ודאי מידק דייקי מעיקרא, ולא חיישינן כלל שאמרו בדדמי, משום הכי
33 אפילו אחד מוכחש מפי אחד פסולין לצירוף. ולא נחלקו חכמי בריסק רק בעד אחד אומר לזה שבא להעיד רק
34 בתורת עד אחד. ולא קשה שוב מהא דמקשה בשבועות מאחד אומר גבוה ב' מרדעות, דשם באו בתורת שנים.
35 וגם קושית הש"ך [סק"א] לא קשה, דשם העד האומר נתגרשה אינו מעיד שראה הקדושין, רק כשמעיד שראה
36 שנתגרשה על כרחך היתה אשת איש, וכיון שעל הגירושין מחזיקין אותו למשקר או לאומר בדדמי, ממילא ליכא כאן
37 רק עד אחד שהיתה אשת איש, ושפיר הקשה הר"ן, ואין מדבריו סתירה לשיטת חכמי בריסק

מקורות גיטין פ"א - ע"א באיסורין

Page 9 of 9 – YIJE 5783 – Set 9

- 1 תלמוד בבלי מסכת פסחים דף ד עמוד א
- 2 בעו מיניה מרב נחמן בר יצחק: המשכיר בית לחבירו בארבעה עשר, חזקתו בדוק או אין חזקתו בדוק? למאי נפקא
- 3 מינה? - לישייליה! דליתיה להאי דלשיוליה, לאטרוחי להאי מאי? - אמר להו רב נחמן בר יצחק, תניתוה: הכל
- 4 - נאמנים על ביעור חמץ, אפילו נשים אפילו עבדים אפילו קטנים. מאי טעמא מהימני
- 5 תלמוד בבלי מסכת פסחים דף ד עמוד ב
- 6 לא משום דחזקתו בדוק? דקסבר: הכל חברים הם אצל בדיקת חמץ. דתניא: חבר שמת והניח מגורה מליאה
- 7 פירות, אפילו הן בני יומן - הרי הן בחזקת מתוקנים. - וממאי? דילמא שאני הכא משום דקאמרי הני. - אטו אמירה
- 8 דהני מידי מששא אית ביה? - אלא מאי - דחזקתו בדוק, האי הכל נאמנים? כל הבתים בחזקת בדוקין בארבעה
- 9 עשר מיבעי ליה! - אלא מאי - משום אמירה דהני, הא לא אמרי הני - לא, תפשוט מיניה דאין חזקתו בדוק
- 10 ! - לא, לעולם אימא לך חזקתו בדוק, והכא במאי עסקינן - דמוחזק לן דלא בדק, וקאמרי הני בדקיניה. מהו דתימא:
- 11 לא להימניהו רבנן, קא משמע לן: כיון דבדיקת חמץ מדרבנן הוא, דמדאורייתא בביטול בעלמא סגי ליה - הימניהו
- 12 רבנן בדרבנן.
- 13 תוספות מסכת פסחים דף ד עמוד ב
- 14 הימניהו רבנן בדרבנן - אף על גב דכל דבר שהוא בידם מהימנין להו לנשים ועבדים ואפילו מדאורייתא דמעשים
- 15 בכל יום שאנו מאמינים לאשה ועבד על השחיטה ועל הניקור ובפ' המדיר (כתובות עב. ושם) גבי מאכילתו שאינו
- 16 מעושר משמע שסומך עליה לענין חלה ומעשר מכל מקום גבי בדיקת חמץ אף על גב דבידם מ"מ אי הו
- 17 מדאורייתא לא מהימנין להו משום דאיכא טירחא יתירתא וצריך דקדוק גדול כדמוכח בירושלמי שמפרש מפני
- 18 שנשים עצלניות הן ותחומין דרבנן מהימנין להו לאשה ועבד ולא קטן מדתניא בפ' כיצד מעברין (עירובין נח: ושם)
- 19 אפילו עבד ואפילו שפחה נאמנת לומר עד כאן תחום שבת אבל קטנים לא דגריעי טפי מדחשיב להו בשמעתין
- 20 בסוף ובפרק שני דכתובות (דף כח. ושם) אלו נאמנים להעיד בגודלן מה שראו בקוטנן עד כאן היינו מהלכין בשבת
- 21 משמע אבל בקוטנן לא היינו משום דתחומין אין בידם כלל לכך אין נאמנים כמו בבדיקת חמץ
- 22 כתוב שם לראב"ד מסכת פסחים דף א עמוד ב
- 23 כתוב שם: והיכא דמוחזק לן דלאו בדוק הוא ואתו נשים ועבדים וקטנים ואמרי אנן בדקנוה, הימניהו רבנן בדרבנן
- 24 אמר אברהם: האי לישנא לא דייק, דאי אמרי אנן בדיקניה לא הוה צריך למימר הימניהו רבנן בדרבנן, דאפילו
- 25 בדאורייתא נמי מהימני, כגון נטילת הגיד והחלב, שאנו סומכים על הנשים, ואפילו על חזקה נמי סמכינן, שהרי
- 26 אסרו [חולין דף צד א] לשלוח ירך לנכרי חתוכה במקום שמכריזין ולא הכריזו משום דאתי ישראל למזבנה מיניה
- 27 וטעי בנטילת הגיד והחלב, אלמא חזקה אין מוציאה מתחת ידו חתוכה עד שיטול הגיד והחלב, ומשום הכי אתי
- 28 למיטעי, וכיון דאמרי בדיקניה אלמא בדידהו תליא מילתא, ובידם לתקן, ואפילו אין בידם לתקן עד עכשיו, ואפילו לא
- 29 העידו עליו הרי הוא בחזקת מתוקן ואף על גב דאיתחזק איסורא. וטעמא דמילתא דהכל חברים אצל המצות מכיון
- 30 שהם עוסקים בהם עד שיחשדו כמו שנחשדו עמי הארץ על המעשרות כשנבדקו [סוטה דף מח א] שאם לא כן איך
- 31 אדם סומך בניקור הבשר ובדיקת הירקות על אשתו בירקות שהוחזקו בתולעים, אלא ודאי הכא לאו דאמרי אנן
- 32 בדקינן אלא דאמרי בדיק ליה מאן דהוא. ולגבי עדות ודאי אין סומכינן על עדותן במקום דאיתחזק איסורא דאורייתא,
- 33 אבל לגבי ביעור הימניהו רבנן דלא צריך בדיקה, מיהו ביטול בעי